

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Évforduló.

Épen ma van egy esztendeje annak, hogy Latinovits Pál, Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város főispánja hivatalába lépett. Ma egy esztendeje tette le az új főispán a két törvényhatóság közönsége előtt a hivatalos esküt. Ma egy esztendeje, hogy a fényes beiktatási ünnepségek lefolytak. A vármegye és a város közönsége nagy lelkesedéssel üdvözölte a főispánt s a szeretetnek és ragaszkodásnak sok jelével halmozta őt el.

Latinovits Pál kinevezésének hírére támadt és a beiktatási ünnepélyen olyan impozáns módon megnyilvánult lelkesedésnek meg volt a maga természetes magyarázata. A főispán személye ismert volt az egész vármegyében. Régebben kilépett már a közpályára s tevékenységével és végtelen szívéllyességével megnyerte a lelkeket. Neve népszerű volt szegény és gazdag előtt, a palotában úgy, mint a kunyhóban. Indokolt volt hát az öröm, a lelkesedés! Mindenki meg volt róla győződve, hogy a felség kegye és a kormány bizalma arra való, méltó embert ültetett a mi külön országunk kormányzói székébe.

A mióta Latinovits Pál ajkairól a hivatalos eskü szavai elhangzottak, egy év telett el. Egy esztendő elég arra, hogy egy közpályán működő férfi bizonyosságot tegyen önmagáról, hogy megmutassa, mire képes és mennyire viseli szívén a közérdek szent ügyeit.

A főispánt teljes életében az jellemezte, hogy a mire vállalkozott, annak lelkesedéssel, fáradhatatlan munkálkodással igyekezett megfelelni. Ugy fogta fel a főispáni állásával járó kötelességeit is. Bizalommal és erős reménnyel tekintett mindenki a működése elé.

Az egy évi működés teljes mértékben igazolta a közönség lelkes örömet és a bizalmat.

Ez az egy év beigazolta, hogy Latinovits Pál a főispáni székben is az maradt, a ki azelőtt volt. A közjóért lelkesedő, fáradhatatlan tevékenységű férfi. Tenni, alkotni, minden hasznos és üdvös célt előmozdítani s egyesek ügyes-bajos dolgait elintézni, — ez a jelszava, a melyet hűen követett és követ ma is.

Ez az egy év ennek a jelszónak megfelelőleg tevékenységben és munkál-

kodásban dus, eredményekben pedig gazdag esztendő volt. A rövid idő már maradandó alkotásokat és tetteket mutat fel. Az általános működést illetőleg pedig mindenki tisztelettel adózik a főispánnak a pártatlanságáért, a legapróbb ügyekre is kiterjedő figyelméért, rendkívüli gondosságáért s a minden esetben megnyilvánuló igazságáért.

Nem célunk ezen a napon ismeretést közölni a főispán működéséről, annál kevésbé nem, mivel mindenki a vármegyében ismeri a rövid főispánságának érdemeit. Esetről-esetre méltányoltuk s velünk együtt hálás elismeréssel honorálta mindenki a főispán buzgó működésének sikereit. Csak azt akarjuk e napon a közvélemény nevében konstatálni, hogy a főispán hivatalba lépésének napja, miként akkor, úgy ma is, sőt talán ma fokozottabb mértékben ünnepe a vármegyének és városnak.

Mert a mit egy megye, egy város, a mit a nép a főispánjában fellelni kíván, azt a mi városunk, megyénk és népünk teljes mértékben fellelte Latinovits Pálban.

Ezért igaz tisztelettel és önzetlen

A BÁCSKA tárcája.

Mennyi dallam . . .

Mennyi dallam cseng egy dalban
Én soha sem nézem,
Ugy álmodom rád gondolva
Keresetlen nótá sorba,
Hogy szívemben érzem.

Mit bánom én versem végén
Rimel-e a szótag,
Vagy hogy tetszik vers formának
A lelkemből fakadt bánat
Más vers faragónak?

A dal tiéd. Kezdet és vég
Mindig téged illet,
Mert csodásan szép két szemed
Lángra gyújtja a szívemet
S meg-meg száll az ihlet.

Babonás szem! el el nézem
Megremegve, félve,

Nehogy más is belé nézzen,
Nehogy mást is megigézzen
Napsugaras fénye.

Zúgó vihar, villám hamar
Csendesülne tőle,
A bánatot elaltatná,
Becézgetve betakarná
Mosolygó felhője.

Tiszta szíved, csengő rimet
Csál gördülő sorba
Éltetöm vagy, fénylő napom
A szín, illat, dalaimon;
Lelkemhez vagy forrva.

Nem kértem én; a költemény
Hogyan tetszik másnak?
Neked írom, rólad fakad
S mint egy varázs monda alatt:
Költeményben áldlak!

Ungvári M.

A harmadik találkozás.

Irta: Tóbits Zoltán.

I.

. . . Délceg, izmos termetű leány volt, amikor először találkoztunk. Klasszikus metszésű barna arcával, hollófekete hajával, nyílt, tiszta tekintetével ama vízhold leányok nemes plasztikájára emlékeztetett, amelyek antik gemmákon láthatók. Szép volt a szó legnemesebb értelmében.

Nem az a kiáltó szépség volt, mely a tarka pillangó színompájából felénk sugárzik, egy pillanatra megkap lázba hoz, hogy azután pusztá trességet hagyjon maga után oh nem; hanem az a mély, varázsteli szép, amely érthetetlen a pillanatban — de felejtethetlenné válik az idők folyamán.

Sokan mentek el mellette, amint sokan mennek el a nagy mesterek pompás pikurái előtt — tompán, érzéketlenül, mert meg nem

ÜZLET
ÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy a korzón levő
ÓRAS ÉS ÉKSZER-ÜZLETEMET
f. évi november hóban a volt STEIN JAKAB-féle rövidáru üzlet helyiségébe helyeztem át. Ezen
alkalommal felhívom a n. é. közönség figyelmét, hogy az összes raktáron lévő
ZSEB-, FALI-, INGA- és ÉBRESZTŐ-ÓRÁKAT, valamint ARANY-, EZÜST- és CHINA EZÜST ÁRUMAT BESZERZÉSI ÁRON ELADOM.
*—2 Mely tisztelettel
STEBLER ANTAL.

ragaszkodással üdvözli e napon a vármegye és a város közönsége a főispánt. Az üdvölés párosul azzal a hő óhajjal, hogy a főispán kitartó erőben irányíthassa és vezethesse a város és vármegye népét a boldogulás útján.

Szobrot Schweidel Józsefnek!

Az aradi tizenháromnak áldott emlékének megörökítette a nemzeti hála és a honfiai kegyelet.

A megdicsőült vértanuk sorában van Schweidel József 1848—49. évi szabadságharcunk hő honvéd tábornoka. Velök küzdött ő is hazánk szabadságáért, velök szenvedett ő is vértanu-halált.

Schweidel József Bács-Bodrog vármegye szülötte. Zombor város falai között ringott bölcsője. Itt szívta lelkébe azt a törhetetlen haza- és szabadságszeretetet, mely őt a nagy időkben, midőn a félvilág ellenünk támadt, nemzetünk félistenei közé emelte és a szabadság vértanujává avatta.

A tizenhárom iránt a nemzet már leróta a kegyelet adóját. Az aradi Golgothát Pantheonná szentelte.

Több mint félszázad forgott le az idő kerekén, mióta vértanunk lerázta magáról azt, ami földi, maga pedig élő tető eszmévé magasztosult.

Bács-Bodrog vármegye és Zombor város közönsége hozzájárult áldozatával az aradi vértanu-emlék felállításához, de nagy fia iránt külön is le akarja róni a hála köteles adóját. Részben már le is róta. Ma, vértanuságának évforduló napján, az összes hatóságok és testületek részvétele mellett nagy ünnepséggel leplezte le Zomborban az emléktáblát, mely szülőházát jelzi. De szobrot is akar emelni neki, kit a magyar história műzsája a nemzet halhatatlan hősei sorában magasztal, hogy ércben is lelkesítsen és buzdítson örök időkig a haza- és szabadságszeretetre.

Emeljünk szobrot országos adakozással, örökítsük meg áldott emlékéit

mindannyian magyarok, mert mindannyiunkért vértett ő. Édes hazafias kötelességünk ez, mert az ő szobra jelképe lesz az igaz, az önzetlen hazaszeretnek, melynek glóriája fogja körülragyogni megdicsőült alakját és még a késő nemzedék is hevülni és lelkesülni fog a szent nemzeti ideálokért, melyek egyedüli és tiszta forrásai a nemzet virágzásának és boldogságának.

*

Hazafias kegyelettel kérjük, vegye szívére Schweidel József vértanunk emlékének megörökítését, terjessze e gyűjtő-ívet ismerősei körében is és szolgálja hazafias lelkesedéssel a hazafias szent célt.

A törvényhatóságokat, a hatóságokat, a pénzüzeteket, az egyesületeket, a testületeket, a társasköröket, a társaságokat kérjük, adakozzanak e hazafias szent célra.

A hazafias eszmékért lelkesülő honleányokat kérjük, támogassák kegyeletes törekvésünket.

A hirdapokat kérjük, tegyék közzé jelen felhívásunkat, vállalják el az áldozati fillérek gyűjtését és nyugtázását.

Az ifjuság is lelkesüljön e magasztos eszméért; a hazafias kegyelet édes érzése lesz érte jutalma.

*

A nyilvános nyugtázást, ha óhajtja, a gyűjtő maga is eszközölheti bármely fővárosi vagy vidéki lapban.

A hazafias adakozás minden fillérjét hálás köszönettel veszi a szoborbizottság.

A begyűlt pénzek postautalványon, a gyűjtőivek pedig egyszerű borítékban küldendők be a Schweidel-szoborbizottság címére Zomborba.

A gyűjtőivek beküldésének határideje 1903. évi április hó 6. napja.

Isten áldása legyen a vértanu emlékének!

Zomborban, 1902. október hó 6-án.

Hazafias tisztelettel

Vértesi Károly,
a szoborbizottság elnöke.

Krupp Vilmos,
a szoborbizottság jegyzője.

A vármegyei pénztárak és számvevőségek államosítása.

A pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértőleg a vármegyei pénztárak és számvevőségek államosítása érdekében a következő leiratot intézte Karácson Gyula kir. tanácsos alispánhoz:

A m. kir. pénzügyminiszter 3905/P. M. sz.

Bács Bodrog vármegye alispánjának Zombor. A vármegyék pénztári és számvevőségi teendőik ellátásáról szóló 1902 évi III. t. c. 14. § a értelmében a belügyminiszter urral egyetértőleg az alispán által szerkesztett, a belügyminiszter urhoz fölterjesztett s általa hozzáam áttett és a vármegyei pénztárnál és számvevőségnél alkalmazásban álló személyzetről, valamint azok illetményeiről szóló kimutatás alapján jelenleg élvezett fizetések és lakpénzték érintetlen hagyásával: Városy László, Raab Béla, Türr Antal főszámvevőket évi 3000 korona fizetésükkel és évi 400 korona lakpénztékkel, Jakobsits János és Vuits Péter főpénztárosokat évi 2800 korona fizetésükkel és évi 400 korona lakpénztékkel, Zottományi Mihály tb. főszámvevőt, továbbá Popovits Mirkó és Szilávy Elemér alszámvevőket évi 2400 korona fizetésükkel és évi 300 korona lakpénztékkel, Schmidt György, Krusetz János, Khloyher Lajos, Horváth József alszámvevőket, továbbá Kesmárky Endre tb. főszámvevőt, Kobut Kálmán alpénztárost, Sréter Karoly könyvelőt, Bittermann Gyula tb. főpénztárost és Hoffmann Károly könyvelőt évi 2000 korona fizetésükkel és évi 300 korona lakpénztékkel, Mihályi Ernő, ifj. Mihályi János, ifj. Szemző István és Trisehler Gyula alszámvevőket évi 1800 korona fizetésükkel és évi 300 korona lakpénztékkel, Radoszavlyevits Tivadar, Buday Jenő és Konyovits Antal alszámvevőket évi 1600 korona fizetésükkel és évi 300 korona lakpénztékkel, Thész Gyula számvevőségi iktató-kiadót évi 1600 korona fizetésével és 200 korona lakpénzével, Vuits Milán és Széchenyi László számgyakornokokat évi 1000 korona fizetésükkel és évi 200 korona lakpénztékkel, Theofánovits Voisláv irnokot évi 1100 korona fizetésével és 200 korona lakpénzével és végül Albrecht Kálmán, Utornik

értik. De ha műértő szem akadt meg azon a páratlan arcon, azon a termeten, úgy találta, hogy még sohasem állott oly individuális báj hatása alatt, mint most, e selyempillájú, tett állu, édes száju komoly leány arc láttára. . .

Báronyos szemével oly mélyen, oly igazódon tudott az emberre tekinteni. . .

Szép nyári est volt, amikor megismertem.

Leány volt, miről beszélhetünk volna, ha nem a szerelemtől. Arról a titokzatos, édes valamiről, ami után epedtünk — de soha meg nem értjük. . .

Kedvem kerekedett ezt a különös leányt boszantani. Hogy miért? azt magam se tudom. Cinikusan beszéltem. Gunyoltam azt a mély érzést, amely rabjává tesz mindenkit.

Sokáig — bosszan beszéltem — ő egy szóval sem felelt, de láttam nyugodtságán, hogy neki már meg van a saját meggyőződése.

Végül midőn már azt hittem, hogy ez a leány igazat ad nékem, ő hidegen, de bizonyos elszántsággal felelt:

Még nem tudom mi a szerelem, nem is kutatom, mert biztos vagyok abban, hogy az magától is meg jön. De ha itt lesz, ha

engemet is legyőz . . . akkor ezt csak egyszerű és utóhátra fogja megtehetni. . .

Tudja a jó Isten, de valami ideges nyugtalanság vett erőt rajtam. Mi volt félelem, kétkedés? Nem tudom. De egyben biztos voltam, hogy ez a leány keserűen fog meg-szenvedni a szerelemben vetett vak hitéért. . .

. . . Évek multak, másodszer ott pillantottam meg, a csalfán ragyogó sokaság közepette. Mi volt, királynő, hogy annyian hódoltak előtte? Mi volt, istennő, hogy annyian imádták? Egyik sem.

Ragyogó, titokteljes szép asszony volt csupán, hatalmasabb az istennőnél, hatalmasabb a királynőnél. . .

Ott állottam én is a fényes tömeg között és bámultam őt. Bámultam őt azzal az érthetetlen odaadással, mint a római szobrokat szokás.

Büszkén, hidegen tekintet végig a csuszó-mászó hódolók felett, gunyosan fogadta a banális bókákat. Mellette egy férfi állott. Álmos tekintetű koravén alak. Láttam, hogy untatja minden, a zene, a pompa, az asszonyok és férfiak . . . nem érdekelte őt már semmi, még az a ragyogó szép asszony sem, a felesége. . .

Valaki a hátam mögött azt sugta a szomszédjának . . . Boldog lehet a gróf, hogy ilyen szép a felesége . . . és rá kacagott gunyosan. . .

Mintha villám sújtott volna, úgy álltam ott megdermedve.

Ez! ez a semmiség győzte le azt a felséges leányt . . . undorral fordultam el a kísértetiesen sápadt alaktól.

Kacagni, nem ordítani szerettem volna . . . igen ordítani, hogy ez a cifra tömeg a vesékig megrendüljön. Nem! Nem! hazudtok, hazudtok, mert ez a nő még nincs legyőzve!!

Tekintetem birtelen az övével találkozott.

Egy pillanat volt csupán, én mégis megláttam mindent. Felém tekintet, azután végtelen megvetéssel a másokra.

Megértettem és szó nélkül hagytam el azt a káprázatos termet, ahol ezren akarták boldoggá tenni azt, akit csak egy tehetett volna azzá . . . de már késő volt.

Ez volt a második találkozásunk. . .

. . . Évek multak ismét és én egy csunya borongós őszi napon, céltalanul bolyongtam a nedves utcákon. Kedélyem dult volt — haugulat után vágytam, hogy megpihenhessek.

István, Pencz Ágoston és Zarubszky Gyula irnokokat évi 1200 korona fizetésükkel és évi 200 korona lakpénzükkel 1903. évi január hó 1-ével rendelkezési állapotba helyezem és egyidejűleg Bittermann Gyula árva-főpénztárnokot a zombori m. kir. állampénztárhoz (adóhivatalhoz), a többieket pedig a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes szolgálat-tételre beosztom.

A vármegyei tisztikarból kiválik ezen rendelet folytán annak egy kiváló testülete, mely ritka szakismerettel, szorgalommal és buzgósággal töltötte be hivatását és úgy fölebbvalóknak, mint a vármegye közönségének elismerését és köszönetét érdemelték ki. Az elválás küszöbén Karácson Gyula kir. tanácsos alispán a következő levelet intézte minden egyes távozó tisztviselőhöz:

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi december hó 1-én kelt 3905/1902. számú intézvényét, melyben tekintetes Uraságodnak eddigi illetményeiben leendő meghagyásával rendelkezési állapotba leendő helyezését mondja ki, midőn a Cimnek kézbesitem és a miniszteri intézvény értelmében Önt eddigi szolgálatától folyó évi december hó 31-ikével felmentem, kellemes kötelességemnek tartom a vezetésemre bízott vármegyénél eltöltött működéséért úgy magam, mint a törvényhatóság nevében is őszinte elismerésemet és köszönetemet nyilvánítani.

A vármegye tisztikara is megőrzi szívében a kollegiális szeretetet és tiszteletet távozó tisztársai iránt és mindenkor örömmel fog visszaemlékezni a megye javára irányuló közös működésre.

A nőkről a nőknek.

Buday Gerő előadása.

A zombori szabad Lyceum egyesület előadásainak sorában vasárnap délután a város háza nagytermében Buday Gerő főgymnáziumi tanár tartott előadást „a nőkről a nőknek“.

Nagyszámú előkelő közönség töltötte meg a nagytermet és élénk figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta a szónoki hévvel elmondott szép előadást.

Egy régi szent nemzeti imával a magyarok nagy asszonya nevében kezdte meg előadását. A világ, melyben élünk és gondolkozunk minden teremtmény fennhangon dicséri és dicsőíti az Istent, ki a világot teremtette, végtelen az ő szelleme, és örökké él. Az Isten jósága 6 nap alatt teremtette a világot. Az első napon a világosságot, ezzel is megjelölve az ember földi hivatását, majd az égboltozatot, a napot, holdat, csillagokat. Végül megteremtette az embert és urrá tette a vizek és földek felett. A nap megfoghatatlan hajnalhasadásokat hoz az égboltozat hatalmas királya.

A mikor a nap leveti bíbor palástját, megjelen utána a szende fényű méla hold és a csillagoknak miriádjai. A nap és a hold úgy járnak az égen, mint két boldogtalan szerelmes és kik egy helyen keringenek, de nem találkoznak soha. A holdat udvarhölgyei a csillagok kísérik.

Az ötödik napon teremtette meg az első lényt: a madarat és a halat. Az ébredő a pacsirta dala, a fecske, az Isten madarának csicseregése dicséri teremtőjét.

A négy lábú csuszó és mászó állatok után végül megteremtette az embert, lelket lehel belé és a világ urává tette, Ádám egyedül élt a paradicsomban és tres volt neki a világ. S az Isten teremtett hozzá hasonlót a férfi oldalbordájából és megalkotá Évát. Az első nő nagyon szép volt. Ajakát, szemét és szívét drágakövekből teremtette meg. A nő ajakát rubinból, szemét zaphirból. A nő szíve alkotásánál pedig elővette legragyogóbb drágakövet a gyémántot. Nem jó az embernek egyedül lenni és ezért teremtette meg az Isten a nőt, hogy a ferfit az élet küzdelmeiben segítse, munkájában támogatassa, örömeiben, boldogságában, bánatában osztályosa legyen. Földi hivatása a férfit pályáján támogatni.

Ezért van a nő a férfi mellett és annak védő angyala, ki végig kíséri az életben s még bukása után is, mikor kiűzik a paradicsomból, még akkor is mellette marad és nem hagyja el, mikor megkezdődik az ember tragédiája. Együtt hagyják el az édent és kezét kézbe fognak, vándorolnak és az Isten, mikor a paradicsomból kiutasította, fentartotta

a férfinak a nőt, ki ezt a szégyen bélyegével sujtotta és rabnőjévé tette. S mivel ezen alacsony helyzetében nem felelhetett meg női hivatásának, újból fölemelte a nőt és homlokára nagyobb szépséget emelt.

Ama hivatással ruházta fel, hogy a férjet felemelje, vigye szívével az ég felé. A legideálisabb nő, ki az alföldi kerékességén élt, Szűz Mária, kit batártalan szent kultusszal imád az egész világ. Mi magyarok is benne dicsőítjük a mi édes hazánk patronáját.

Legkésebb erénye a nőnek a mély vallásosság, mely enyhet és vigaszt ad az élet küzdelmeiben, mert a vallástalanok nem teljesíthetik be fenséges női hivatásukat sem mint feleség, sem mint anya.

A nő és férfi nem hasonlítanak egymáshoz és éppen azért kell, hogy kiegészítsék egymást.

Előadása folyamán igen érdekesen jellemezte a nőt. Foglalkozott a tudományos nőneveléssel és egy két ideális képet mutatott be az igazi nőről.

Az előadás végén a közönség éljenzéssel és tapsal honorálta az előadót.

A bezdán—kis-kőszegi áthidalás.

— A zombori kereskedők és iparosok mozgalmá. —

A zombori kereskedők testülete, az iparoskör, az ipari hitel- és árucarnok szövetség és a zombori ipartestület az egyesülteket szépen jellemző egyetértéssel mozgalmat indított meg városunk közlekedési viszonyainak javítására.

E célból emlékiratot intéztek városunk törvényhatósági bizottságához, melyben kéri, hogy a tervbe vett dunai áthidalás ne Baja—Bátaszéken, hanem Bezdán—Kis-Kőszegen át történjék.

Ezen áthidalásnak nagy fontosságát megdönthetetlen érvekkel bizonyítja a jelzett két memorandum, mely Novákovits Izidor szakértelmét és ügyes tollát dicséri.

A közérdekű két emlékiratot itt közöljük:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Alulírott testület áthatva annak fontosságától, melylyel egy Zombortól (a Dunának

Szomorú volt az idő nagyon. A ragyogó nap mintha örökre búcsút mondott volna, eltűnt a rohanó, kavargó, nehéz felhők mögött. . . .

Szűrke, undorítóan ólmos szűrke volt az egész mindenség. A lelket, testet ölé ködpára oda nehezdedt mindenre emberre, állatra egyaránt. A lecsapódó páráról visszataszítóan, fénylett a járda, az épületek vonatáról egyhangú szabatosággal csöpögött alá a piszkos vízcepp.

Minden nedves volt, undorítóan nedves.

Mint az üldözött úgy menekültem. Futva vágtam neki az utcák tömkelegének, keresve egy helyett, ahol üldözött lelkemmel megpihenhetek.

Tekintetem hirtelen egy épületen akadt meg. Szűrke, komor kőhalmaz volt, messze az utca végén — elhagyatva, elkerülve mindenkitől. Olyan ridegen bámult felém és én mégis eszeveszett igyekezettel tartottam feléje. . . .

Kicsiny ajtó volt a közepén, felette egy egyszerű kereszt hirdette a vallás titkát. . . . Tehát templom, morogtam magam elé s levevé kalapomat beléptem. . . .

Beléptem, de hirtelen megállottam. Hídeg levegőjű óriás terem tátongott előttem, visszariasztó homályossággal.

Hol vagyok! mi ez! kiáltottam fel, megdermedve attól a borzalmas képtől, a mely a gyéren világított terem felől, elém tárult.

Tompán verődött vissza hangom a falakról s valami láthatatlan szellem sugta fülembe . . . ott vagy ahol az ember már nem az . . . hanem anyag.

Tehát a morgue tátong előttem? — jól van, megnézem egyszer azt is. Nem félttem már, nem remegtem többé. Cinikusan léptem át a terem küszöbét, felébredt bennem a kíváncsi a profán, homo bestialis. . .

Látni, bámulni akartam, érzéketlenül — a hideg kadavereket. Megtudni mindent. Ki voltál, mit tettél . . . és gondolkodni feleltél érthetetlenül. . . Igen ezt akartam, hiszen az ember elhagyott, már csak állat voltam.

És mért ne tettem volna? Anyag, bomlódó anyag itt minden, legtöbbnek még csak neve sincs . . . csak egy szám jelzi azt, hogy élt valamikor, szeretett, gyűlött egykoron.

A kadaverek ott fektüdtek előttem hosszú-hosszú sorban, jeges koporsójukban. Csupa zöldes sárga férfi tetem.

A szemek nyitva, bután merednek fölél. Nincsen bennük szikra, nincsen fény.

Kialudt minden élet, csak az ólmos, szűrke köd nehezedik szeretettel rájuk . . . az övé az örökös ölelés. . . .

Az állat működött bennem s arra készítetted, hogy göröcsös karmaimmal megtépjem az érzéketlen testet, kitépjem a szívet, kéjes lázzal dúsáljak az aludt vérben. És miért? . . . Pusztá kíváncsiságból.

Engedtem neki és lázasan kutattam illó médium . . . az asszony után. . . .

Csend volt, egyedül voltam. A jégtartókból egyhanguan csapódott le a szabaddá vált vízcepp — ez volt az egyedüli zaj, különben néma minden. A lobogó gázlángok ideo tova cikkáztak, mintha a holtak lelkei röpdösnének szerte széjjel keresve a testet. A félig világított nedves falakon olykor-olykor riadtan szaladt végig a százlábu pincebogar — az képviselte itt egyedül az életet. . . .

(Folyt. köv.)

Bezdán és Kis-Kőszeg közötti áthidalásával) Villányig terjedő vasutvonal városunk közgazdasági viszonyainak fejlesztése szempontjából bir, azzal a kéréssel fordul a tekintetes törvényhatósági bizottsághoz,

1. hogy e vasutvonal kiépítése, illetve a Dunának Bezdán és Kis-Kőszeg között való áthidalása ügyében irjon fel az országgyűléshez;

2. hogy ezen ügyben menessen küldöttséget a magas kormányhoz;

3. hogy ezen ügy pártolása érdekében hasonló eljárás követésére hívja fel Bács-Bodrog és Baranya vármegyék, valamint Pécs és Ujvidék sz. kir. városok közönségeit is, s általában kövessen el mindent, a mit e cél elérése érdekében tenfie lehet.

Ezen tiszteletteljes kérésünket a következőkben indokoljuk:

Tudvalevő dolog, hogy a magas kormány az ország keleti és nyugati részeit összekötő transversalis vasutvonal kiépítését és így a Dunának megyénk területén való áthidalását tervezi. Nagyon fontos és városunk amugy is alig fejlődő közgazdasági életét lényegesen érintő kérdés az, hogy a tervezett vonal iránya és a Duna áthidalása mily távolságra fog esni városunktól, illetve az előbbi közvetlenül érinti-e majd városunkat avagy nem. Következésképp azt hisszük, hogy városunk nagy és pótolhatatlan mulasztást követne el, ha akár közönyből, akár más oknál fogva hamarosan nem sietne saját elsőrendű érdekeinek megvédésére.

Anélkül, hogy ez általános nézeteink fejtegetésébe bocsátkoznánk, — mert hisz ki nem ismerné városunk közgazdasági elmaradottságát? — újból kérjük a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy fenti kérésünket komolyan megfontolni, illetve annak értelmében eljárni sziveskedjék.

Zombor, 1902. december 4 én.

Kiváló tisztelettel

Zombori Kereskedők Testülete.

Dr. Falcione Nándor s. k.,
elnök.

Tehtetes törvényhatósági bizottság!

Áthatva annak az igazságától, hogy csak annak a városnak van jövője, a melynek virágzó, élénk közgazdasági élete van; de tudva azt is, hogy a közgazdasági élet fejlődése első sorban a kedvező közlekedési viszonyoktól függ: alulírott testületek és egyesületek azon tisztelettel teljes kérelemmel fordulunk a tek. törvényhatósági bizottsághoz, méltóztatnék minden lehető és törvényes eszközt sürgősen felhasználni arra nézve, hogy tervbe vett dunai áthidalás ne Baja—Báttaszéken, hanem Bezdán—Kis-Kőszegen át történjék.

Nem lehet ez alkalommal feladatunk azokkal a sajnálatos tényekkel, hibákkal, mulasztásokkal foglalkozni, amelynek fájó sebet mindannyian annyira éreztük; csak rá akarunk mutatni, hogy mily nagy hiba, mily bűn volt, hogy a város annak idején nem engedte a Ferencz csatornának a városon keresztül való vezetését; alig helyrehozható nagy mulasztás volt, hogy mindent el nem követtek a budapest—zimonyi vasut megnyerésére; szerencsétlen gondolat volt mind az alföld—fümei, mind a baja—ujvidéki vasutak állomásait messze a várostól és minden forgalmasabb uttól építeni ki; nagy mulasztás, hogy a város nem sürgöti a zombor—ó becsei, zombor—apatini és a zombor—kis-kőrösi vasuti vonalak kiépítését, — s nem kisebb hiba, hogy nem teszünk komoly lépéseket

városunknak a nagy szomszédos községekkel közuti vasutak által való összekapcsolására.

S ime, tek. törvényhatósági bizottság, most egy újabb csapás készült amugy is vergődő, nehéz, súlyos küzdelmek között élő közgazdaságunkra: városunk teljes elkertlésevel, az országra háramolható haszonnal arányban nem álló óriási áldozattal, Baja—Báttaszéken keresztül akarják a Dunát áthidalni!

Elkertült bennünket a budapest—zimonyi, az ország. határain túl is nagy fontossággal bíró vonal, most elkertülne a szintoly hatalmas transversalis vasut! Vajjon mi jövő vár akkor e jobb sorsra érdemes városra? Ha minden ellentünk, érdekeink ellen történik, vajjon találhatunk-e majd írt, orvosságot a már mindentütt mutakozó sok vérző seb ellen s nem stlyed-e Zombor menthetlenül az igénytelen, egyszerű falvak színvonalára?

Lehetetlen tek. törvényhatósági bizottság, hogy a város kimondhatlan kárára készülő eme nagy mozgalom ellen, legalább a tizenkettedik órában fel ne emeljük óvó szavunkat!

Helyrehozhatlan mulasztás lenne, ha az igazság erejével ne igyekeznénk minden befolyásunkkal meggyőzni országunk intéző férfait a bezdán—kis-kőszegi áthidalásnak a baja—báttaszéki feletti előnyéről és ne igyekeznénk e kiépítést, az ország és a város érdekeinek is megfelelően biztosítani!

Hízen Szabadkát és Dugoszelót közös végző állomásoknak tekintve, a Szabadka—Zombor—Bezdán—Kis-Kőszeg—Villány—Pécs—Barcs—Dugoszeló közötti vonal (új építés: Zombortól Bezdánon át Villányig és Barcstól Dugoszelóig) semmivel sem hosszabb, sőt rövidebb mint a szabadka—baja—kaposvár—gyékényes—dugoszelói vonal.

A baja—báttaszéki áthidalás oly összegbe került, hogy ezen az állam a bezdán—kis-kőszegivel egyező három-négyet is építhetne s így az ország más részeinek érdekeit is előmozdíthatná; de azok a városok, községek, melyek a zombori vonal mentén fekszenek, sokkal népesebbek, gazdagabbak is, mint a bajai vonal mentén lévők; — a bajai áthidaláshoz csak két vonal vezet, míg a bezdánihoz Zomboron át már most is négy vonal és a közel jövőben még két új vasut is.

Ezek mellett felhozhatni, hogy Zombor az ország egyik legnagyobb, legnépesebb vármegyéjének székhelye; gombos—erdőd—bródi egyenes összeköttetésénél fogva fontos állomása a Horvát-Szlavonországokba és Boszniába irányuló forgalomnak s így stratégiai szempontból is előnyvel bir minden kombináció felett.

Ha annak az összegnek, amelyet az improduktív baja—báttaszéki áthidalásra vesznek fel, egy részét is a Zombor—Zenta—Valkány (a zentai áthidalás már ugy is biztosítva van), továbbá Valkány—Nagy Kikinda és Varjas—Arad közötti, nagy rentabilitást ígérő vasut kiépítésére fordítanak, akkor a Zombor mellett elhaladó transzverzális vasut kelet felé eső végpontjai: Kolozsvár—Nagy-Várad, Brassó—Arad, Orsova—Temesvár, Baziás—Temesvár lennének, s így ugy szólna ez lenne az ország egyik leghatalmasabb, legnagyobb vasuti vonala.

Tek. törvényhatósági bizottság! Meghajlunk azelőtt a rendkívüli nagy tevékenység előtt, melyet Baja város saját érdekében kifejt; a mi hallgatásunkkal, hogy ne mondjuk közönyünkkel sikerült is ügyük mellett oly kedvező hangulatot kelteni, hogy az ellen

nagyon nehéz lesz a küzdelem. De azért a reményt, a sikerhez való kilátást nem szabad feladnunk! Tegyük meg is lángoló lelkesedéssel, fáradságot nem ismerő erő akaratlalt azt, amit megtennünk saját és utódaink érdekében kötelességünk s amit életfeltételünk is parancsol; de ami nemcsak városunknak és Pécsnek, Bács-Bodrog és Baranya vármegyéknek közvetlen érdeke, hanem nagy és fontos érdeke az országnak is.

Tegyük meg minden lehető a bezdán—kis-kőszegi áthidalás érdekében!

Vegyünk fel a küzdelmet, hiszen velünk van az igazság, az ország nagy érdeke, s annak előbb-utóbb győznie kell!

Ajánljuk kérényünket a tek. törvényhatósági bizottság figyelmébe!

Kelt Zomborban, 1902. december 4 én.

A Zombori Iparoskör.

Vértési Károly s. k.,
elnök.

Zombori Ipari Hitel- és Árucarnok-Szövetkezet.

Novákovits Izidor s. k.,
igazg. elnök.

Zombori Ipartestület.

Frey Imre s. k.,
elnök.

Színház.

Tollagi Adolf vendégszereplése december hó 5—8-ig. Legalább

7—8 esztendő óta Tollagi Adolf, a népszínház kitűnő énekes komikusa, az első fővárosi színész, a ki vendégszereplés céljából körünkben megfordult. Mellőzve annak a kérdésnek különben is meddő eldöntését, vajjon az előbbi ad hoc helybeli igazgatóknak a nagyobb anyagi kockázattól való feltűnő berzenkedése, avagy pedig a budapesti kiválóbb erőknél városunktól való különös, de főleg a Perotti-féle csufos kudarc után nagyon is érthető idegenkedése volt-e oka annak, hogy ily hosszú időn át nem volt részünk egyik vagy másik hírneves művész vendégjátékában, most csak a feletti meglegedéstünknek akarunk rövidesen kifejezést adni, hogy Monorynak végre sikerült nyelbe tenni azt, a mit sem Kunhegyi, sem Deák Péter nem birt, vagy nem akart megvalósítani.

Kétszeresen örülünk e vendégszereplésnek, egyrészt azért, mert határozott erkölcsi és a mi sajátos viszonyaink dacára is elég szép anyagi sikerrel járt, leszámítva természetesen a jutalomjátékul hirdett utolsó előadást, másrészt pedig azért, mert ezentul a fővárosi művészgarda jelesebb tagjai remélhetőleg nem fogják többé Zombor városát harmad- vagy negyedrangú stációnak minősíteni, a hová mostanig különböző okokból nem tartották „érdemesnek“ lerándulni.

Az eredetileg 3 estére tervezett, de a „több oldalról nyilvánított óhajnak“ megfelelően egy előadással megtoldott vendégszereplés, a hérlatszűnetes előadások sorrendje szerint, a következő 4 darabot ölelte fel: „Nebántsvirág“ (operette), „Stern Izsák, a hazaló, vagy Egy a mi népünkől“ (énekes színmű), „A vereshaju és Veréb Jankó, a falu boldija“ (népszínmű) és „Szép Heléna“ (operette). Ebben a keretben aztán Tollagi mint Célestin-Floridor, mint Stern Izsák, Veréb János és némi részben mint Menelaus is bő alkalmat nyert elismert művészetének a maga gazdag változatosságában való bemutatására. Mind a négy alakításában pompásan érvényesült az ő természetes, rendkívül

leleményes és eredeti, kacagató ötletekből születte kifogyhatatlan komkuma, melynek ellenállhatatlan hatását nagyban növelte a hatásbajhászó modortól teljesen idegen, friss és közvetlen játékát jellemző gondos részletezés és a bohózat, torzító groteszk komikumtól a könyvek közt mosolygó humorig terjedő finom árnyékolás. Kiváló mimelőképessége a legerősebben talán a Stern Izsák után előadott Rakosi Jenő fele **Elektra** parodiában nyilatkozott meg, melyben bámulatos virtuozitással és viharos tetszés mellett utánozta a nagy tragikának, Jaszai Marinak nemcsak a maszkját, hanem a hanghordozását és a taglejtéseit is.

Ezek után talán nem kell hosszasan bizonyítani, hogy ily kiváló vendégművészek a közreműködése a többi szereplő ambícióját is felkeltette s így tetemesen emelte az ensemble színvonalát, ellensúlyozván az egy próbára kiereszkolt előadásokuk e helyen oly sokszor felpanaszolt karos következményeit. S itt jól esik megállapítanunk azt az örömdetes tény, hogy abban az új perspektívában is, melyet Tollagi vendégcsereplése a mi tarsulatunk jelesebb erőinek az értékelésére nézve nyújtott, s amely talán veszedelmes és nem egy tekintetben igazságtalan összehasonlításokra csabíthatta a közönségek jelentékeny részét, a mi színészeink mindvégig derekasan állottak meg helyüket és eppenséggel nem szorultak oly annyira hatterbe nagyobb kollegájuk mellett, mint az a helybeli színházi viszonyokkal elégedetlen és a relatív bírálatot csökönyösen mellőző elemek előre megjósolni jouak láttak.

-e.

Kedden Kövessy-Makai-Kouti **Talmi hercegnő**-je jó előadásban, kissé gyenge zenekari kísérettel. A karénekek lanyban indultak, de később jól mentek. — Az egyes szereplők közül első helyen Eörsy Izabellát (Margeritta) kell említeni, a ki igazán lelkesedéssel, valogatott fiomsággal játszotta, táncolta, énekelte végig művészi sok oldalú képességet igénylő szerepét. Csongory Mariska (Ivonne) mint rendszeren, most is gyöködte tett bennünket; csodálatos, kedves ügyességel mutatta a korcsmárosné naiv szögleteségét. Eddigi, nem épen vérmes — reményeinket kielégítették ma este Nagy (Gaston) tenoristánk, nemkülönben Csaky (Kasimir) is. A vidám hangulat emelkedése körül elvitatlan érdemei vannak Latabárnénak (Mirabella hercegné), Agostinának (Darius), Gabányinak (báró Cognac). — Azonban operetteben nem egészen megokolt, épületes munkát végzett a sugó is, megkettőzvé az által még a távolabb ilők élvezetét is.

b.

Edmond Rostand világhírű darabjának: **Cyrano de Bergerac**-nak szerdai premierejét nem kell túlszigorú mértékkel megbírálni. A kik olvasták ezt a romantikus és gyönyörű versekben megírt drámát és ismerik az egyes felvonások élén álló $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ oldalas, roppant részletes instructiókat, azok rögtön tisztában vannak azokkal a kis színházakban egyszerűen lektüzdhetetlen akadályokkal és óriási nehézségekkel, a melyekkel ennek a legfejlettebb színházi technikát igénylő darabnak az előadása jár. Tetézte ezt a már önmagában is nagy bajt, még az a sajnálatos körülmény is, hogy a műsor folytonos változtatására törekvő igazgató megint csak egy próbára mutatta be az újabbkori francia drámai irodalomnak ezt a legszebb és legbámulatosabb alkotását.

A kik ezt szem előtt tartják, azok bizonyára elnézéssel fogadták az előadás folyamán, de különösen a IV. felvonás alatt előfordult s nem ritkán bántó fennakadásokat annál is inkább, mert a címszerepet ábrázoló Somlay elragadó játékában bő kárpótlást nyertek a felmerült zavarokért és fogyatékoságokért. Ez a fiatal színész, a kinek tehetsége sokszor még a rossz és általunk annyiszor korholt alakításokon is keresztül csillámlott, most mutatta meg először, hogy mire képes, ha megfeszített szorgalommal és hőse iránti odaadó szeretettel melyed szerepének tanulmányozásába és kidolgozásába. A mint Cyrano elejétől végig uralkodik az egész darabon, úgy dominálta Somlay hatalmas alakítása az egész személyzetet.

Remekül fogta fel annak a könnyűvérű de genialis délfrancia költőnek jellemét és ábrázoló tehetségének meggyőző erejével oly sikerülten domborította ki azt, hogy ezzel a kitűnő memóriát, mely gondolkodást és rendkívül nagy ügyességet igénylő alakítással egy csapásra meghodította az egész közönséget, mely minden egyes felvonás végén többször zajos tetszés mellett a lámpák elé hívta. Kar, hogy rekedtsége miatt beszédje több helyen erthetetlen mormolásra fut s hogy a feltűnően gyenge környezet és a kissé gondatlan rendezés elkedvetlenülő hatása alatt nem bírta lobbanékony természetet eleget megfizetni.

A döcögős ensembleből azonban ki kell emelnem a virágcsokorral kintűtetett Kondrat Ilonát, ki egy két kisebb nyelvbottalost eltekintve, elhajoló kedveséggel játszotta meg a precieuse Roxan szerepét. Utána meg Ungvári Guiche grófja, Mezei Raguencauja, és ügyes maszkjáért Piuter Carstanuja érdemeinek említést.

-e.

H i r e k.

Kinevezések A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sztanovits Panta okleveles tanítót a szabályai, Toth Andras okleveles tanítót és Tesits Katalin okleveles tanítónőt a goszpodincei köz-égi elemi iskolához rendes tanítóvá illetve tanítónővé nevezte ki.

Athe vezes A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dmitrievits Simon és Dmitrievitsue Jocsits Vukoszava, goszpodincei tanítót illetve tanítónőt, a szabályai közsegi elemi iskolához helyezte át.

Uj plebanos. A kalocsa bácsi érseki hatóság Erdög Elemér hegyesi káplánt, bacsujfalusi plebanosná nevezte ki.

Az apatini dunai utról. Apatinban f. hó 7-én vasárnap delután 2 órakor a sörházban több száz főből álló polgárság négyülest tartott, a melyen kimondták a sörháztól a Dunáig terjedő dunai út építésének szükségességét. Dr. Tim József előadó élénken világitotta meg a kérdést és felhozta a nyomós okokat, a melyek a kiépítés mellett szólnak. A sörháztól a Dunáig bonyolódik le az összforgalom; a megyéből őrlésre érkező kocsik ezrei évente erre közlekednek; a rossz utak miatt a sörház utcát magas fekvése folytán Apatin összes lakossága használja, mert ez a dunai kikötő legrövidebb útja; ott van a halászkok óriási telepe, a molnarak kikötő helye, erre közlekednek a facipő készítő, egyezőval az összes dunai forgalom itt bonyolódik le. Nem csoda, hogy évek hosszú során az érdekelt lakosság küzd az utért, de mindaddig sikertelenül.

Midőn köztudomásúvá vált, hogy Latinovits Pal főispán Apatinban hivatalvizsgálatot tartott és ezuttal Matkovits Béla főszolgabíró és dr. Tim József járásvorosi társaságában a dunai kikötőt fölkeresni megtörtént és tudomására jutott, hogy a halászkok, molnarak óriási exportja miatt indul ki, hogy a megyéből ezerszámra rugó buzáskocsik erre közlekednek őrlés céljából és az

összlakosság forgalmi dunai útja a sörház-utca, illetve a sörháztól a dunai kikötőig terjedő közvetlen utca, a lakosság az ut kiépítése céljából erős mozgalmat indított meg, felkérve dr. Tim József képviselőtestületi tagot egy négyülest tartására.

Ezen gyűlésen a mozgalom vezetőjéül óriási lelkesedés között es eddigi ezen ügyben tett fáradozásainak fényes elismeréséül Matkovits Béla főszolgabíró kiáltott ki; titkául dr. Tim József, vegrehabjtó bizottsági tagokul pedig a következő tekintélyes polgarok: a halászkok részéről: Beismann Mihály képviselőtestületi tag, Nótisz Ferenc és Zimmermann János; a molnarak részéről: Beck Pal képviselőtestületi tag, Amoun Mihály, Buschbacher János és Schwager Lajos; a földbirtokosok részéről: Holzbauer József, Blem József masodbóro, Hess Antal, Brand Adam vendéglős, Rotleuder János földbirtokos. Az iparosok részéről Windischmann Antal és Majer Ferenc.

A gyűlés egyuttal megbízta őket, hogy az ut iránti kiépítési óhajukat Matkovits Béla főszolgabíró vezetése mellett megyénk szeretett főispánjának tudomásul bozzak és őmeltósága kegyes és joakaró indulatát kikérjék; egyuttal felkértek a vegrehabjtó bizottságot, hogy őmeltóságát Latinovits Pal főispánt táviratilag hódoló tisztelettel üdvözölje.

A lakosság összbizalma Matkovits Béla főszolgabíró körül csoportosul es nagy reményekkel neze közelebbi tetterős működéséle.

Műkedve'ői előadás. A zombori szerb jótékony neogyület, mely könyöradományával már annyi szegényorsu gyermeknek és özvegynek nyomorán enyhített, hagyományához kepest az idén is, védzentje napian saját penztára javára fényes es felette sikeres mulatágot rendezett, melyről a következőkben számolunk be. A tulajdonképeni mulatágot változatos hangversenyvel egybekötött műkedvelői előadás előzte meg, melynek során a következők kerültek előadásra: 1. N. pravnik: Orosz négyes, a szokott precizitással es nagy hatással énekelte a gör. kel. szerb tanítóképző vegyeskara; 2. Wichert: Jegyenes c. egy felvonásos vígjátéka, melyet a jól betanított ensemble elég szép készíttéssel adott elő. Különösen ki kell emelnünk a hólgyeket, Danjanovits Jovanka, Deszpotovits Julia, Gradits Julia és Lugumerszky Olga kisasszonyoknak itt-ott meglepően ügyes játékát. Az urak közül Panits Kosztának sikerült alakítását kell dicserülnök, a ki mellett kellő igyekezettel játszottak Lugumerszky Ozeren es Vuits Milan. 3. Kalits Döme tanár kompozíciójában színre került egy ügyesen összeállított élekep, mely azt a jelenetet ábrázolja, midőn az ifjúság halhatatlan költője, Radicevits Brankó árvesszi a Vilától (tündértől) az ő gyönyörűen szóló gosz-laját. 4. Dörnernek: A tengeresz a haborgó tengeren c. dala, melyet zajos sikerrel énekelte a tanítóképző férfikara. Vegtől 5. színre került Trifkovits Kosztának, a jeles szerb vígjátékírónak „A tanítólgyelők” című egyfelvonásosa, melyet Radits Dusan tanár tanított be nagy gonddal. A szereplők közül különösen megemlekeznök az est hőseiről Aranicki Sztankórol, a ki bámulatos életbűséggel adta a politikáló, mindennel elégedetlen falusi tanítót. A többi szerepek Antits Milena, Popovits Olga kisasszonyok, Radits Lazár, Ilkits István es Kovatsits Bozsidar kezeiben voltak. E legutóbbi játéka szinten zajos sikert vívott ki. — Az előadás végeztével, mely túlszofolt haz előtt folyt le, táncmulatásag következett, mely a mulatozók nagy számával es jókedvvel egyaránt tñnt ki.

A hodsági tisztviselő otthon hétfőn, Maria tüncepén azon szép egyházi énekeket amelyekkel a zombori szabad lycuuni előadás-on is tetszést aratott — a hodsági templomban is énekelte.

Értesítés A gőzgépkészítők es kazánfűtők képepitő viz-gai Szegeden január hó 11-én delelőt 9 órakor fognak megtartani. A viz-galati kérvények kellően felszerelve 6—10 uappal előbb küldendők be a kerületi kir. iparfelügyelőséghez (Szilagyi-utca 1. sz.)

Főpásztori körlevél. Császká György kalocsai érsek most bocsájtotta ki ez évi XXV. és XXVI. számú főpásztori körleveleit. Az előbbiben megemlékezik egyház megyéje záradoklatáról, melyet maga vezetett Romába. Azután közli Bács-Bodrog vármegye alispánjának megkeresését, amelyben kéri az érseket, hogy papsága és a tanítóság útján támogassa a megye törekvését a közérkölcök javítása tekintetében. Vegül pályázatot hirdet a bacsujfalusi plebánia javadalmára. A XXVI. számú körlevél szól a lourdesi szent Szűz tiszteletére mondandó könyörgésekről és az érték járó búcsúról; ajánlja a Jubilate Deo című imakönyvet; majd közli az elemi népoktatás évfolyamairól szóló miniszteri rendeletet.

Gyászhir. Id. Mérő (Wagemann) Simon teglagyaros, városunk törvényhatósági bizottságának virilis tagja, egy derek munkás polgár — mint részvétellel értesülünk — folyó hó 10. é. életének 68-ik évében elhunyt. A megboldogult erős magyar érzésű polgár volt, a mit az is tanúsít, hogy idegen hangzású nevét „Mérő“-re magyarosította. Elhunytának híre városunk polgársága körében, hol közbecsülésben állott, általános részvételt keltett és ez méltó módon nyilvánult meg vég-tisztességén, melyen nagyszámú gyászoló közönség jelent meg és kísérte ki utolsó útján — a temetőbe.

Platz Bonifác jubileuma. Platz Bonifác dr. a szegedi tankertületi főigazgatónak tíz éves főigazgatói és harminc éves papi és tanári jubileumát nagy fényvel ülte meg vasárnap Szeged város társadalma és a szegedi tankertület tanári kara. Az ünnep már szombaton este kezdődött a Tisza szállóban tartott ismerkedési estélylyel. Maga a tulajdonképeni jubileumi ünnepély pedig vasárnap folyt le, a mikor Cserep Sándor városi főgymnásiumi igazgató, Homor István állami főreáliskolai igazgató, dr. Lázár György a Dugonits társaság elnöke és dr. Rainer Agost ügyvéd üdvözölte az ünnepeltet. A Tisza szálló nagytermében tartott ünnepi lakomán, a tankertület összes igazgatói nevében dr. Krecsméry Károly nagykikindai állami főgymnásiumi igazgató, a tankertület összes tanárok nevében Kiss Lajos szegedi állami főreáliskolai tanár, Szeged sz. kir. város tanácsa és közönsége nevében: dr. Tóth Pál h. polgármester, a Dugonics társaság nevében: dr. Balassa Ármán mondott felköszöntőt. A zombori főgymnásium részéről az ünnepségen jelen voltak: Rittinger Antal igazgató, Roediger Lajos, Szohi Sándor és Király Károly tanárok.

Pályázat városi tanácsosi állásra. Zombor szab. kir. város tanácsa az trespedsében lévő 3000 korona évi fizetéssel és 600 korona évi lakbér illetményvel javadalmazott városi tanácsnoki állásra pályázatot hirdet. Felhívtnak az ezen állást elnyerni óhajtok, miszerint a törvényben előírt képességtelket igazoló pályázati kérvényeiket folyó évi december hó 28. aig borsódi és katymári Latinovits Pál főispánhoz terjesszék be.

Bimbó hervadás. Kozma László ügyvéd, a történelmi társulat elnökét és családját mély szomorúság érte. Szépséges kis leánykájuk visszaadta lelkét teremőjének. A köztiszteltetben álló család, mely gyásza iránt általános mély részvét nyilvánult meg. Az elszállt angyal elmúlását így siratja a család gyászjelentése: Gyászba borultunk. Kedves kis lányunk, illetve testvérbuogcskám, a mi közös édes örömtünk Kozma Jankica folyó hó 8. án, nyolcadik évében, kiszüvedett, itt hagyott bennünket. Kedves halottunkat folyó hó 9. én, délutáni 3 órakor, az ev. ref. hitvallás szertartása szerint, a Rókus temetőben tették sírba. Pora, pihenése, emléke legyen áldva áldott! Zomborban, 1902. évi december hó 8. án. Kozma László, atyja. Kozma Keck Emma, anyja. Kozma Irén, testvére.

Temetések ideje. Karácson Gyula vármegyei alispán körrendeletet adott ki, melyben figyelmezteti az előjáróságokat, hogy a bellgyminiszteri rendeletben megjelölt 48 illetve 57 órai temetési időt tartásuk be, vagyis 48, illetve 56 óra előtt a halottakat nem szabad eltemetni.

A kegyuri bizottság közgyűlése. F. hó 8. án tartotta a rom. kath. kegyuri bizottság rendkívüli közgyűléset Hauke Imre elnöke alatt. A közgyűlés megnyitása után nyomban szótára emelkedett Hauke Imre polgármester és meghatározó szavakkal emlékeztet meg az elhunyt Purmann Alajos érdemeiről és indítványára annak érdemait jegyzőkönyvben megörökítették és az elhunyt családjához részvétirátot intéztek. — Az 1903. évre szolo költségeloiranyzatnál többeknek hozzájárulása után a hitközség 600 korona tiszteletdíjat szavazott meg Fejer Gyula apat-plebános indítványára a zombori kaszinó egyleti dalárdának. A betervezett költségeloiranyzat egész terjedelmében el lett fogadva. A templomszükségletek költségvetésénél Buday Gerő azt indítványozta, hogy tekintve a zord időjárást, a templom közeget valami izoláló burkolattal kelleve betölteni. Többet szoltatt e tárgyhoz s végül is a bizottság levette azt a napirendről, miután abban a város van hivatalos dönteni. Ki lett továbbá hirdelve a pályázat az egyházzogduki állásra 1200 korona fizetéssel. Atrakt intéztek a városhoz a tanítói fizetések telemelése végett. Több lényegtelen tárgy elintézése után Hauke Imre polgármester a közgyűlést 12 órakor bezarta.

Színházi hír. Gabányi Lászlót, színházunk tehetséges tagját, Krecsányi Ignac a buda-temesvári színházhoz igazgatója 2 évre társulathoz szerződtette.

Községi választások. Cservenkán folyó hó 5. én folyt le a leguagyobb rendben hét községi képviselő megválasztása. A szavazás három kerületben történt s sorszerint megválasztottak reudes tagokul: Kuhn Keresztely, Elmann János, Klesz Péter, Fuchs Vilmos, Wetker János, Stefan Jakab, Albrecht Frigyes. Ezenkívül választottak öt póttagot.

Pályázat egyházzogduknok-pénztárosi állásra. Városunk kegyuri bizottsága a következő pályázati hirdetményt adta ki: Zombor szab. kir. város kegyuri bizottsága részéről az elhalalozás folytán trespedsébe jött egyházzogduknok pénztárnoki állás betölthetése végett 1902. évi december hó 20-ig terjedő időtartamra pályázat hirdettetik. Ezen állás javadalma 1200 korona keszpenz fizetésből áll, azonkívül kezelési díj címen s pedig: 1. az „iskolai alapból“ a bruttó bevétele után 6%, 2. a „Korits fele“ alapból a bruttó bevétele után 10% jár, azon világos kijelentéssel, hogy ezen az 1. és 2. pont alatt felsorolt díjazás nem fizetes s így azok egyfelől esetleges kegydíj avagy nyugdíj megállapításakor számításba nem vételenek, másfelől pedig, ha az alapok megszűnnek, ugy sem további díjazásra, sem kariertésre a megválasztott igeint nem tarthat. A fizetés s kezelési díj az egyházzogduknokból, illetve a jelzett alapokból mindenkor előleges havi részletekben allandó kifizetést nyer. Egyéb feltételek a következőkben allapittatnak meg: a) a megválasztott tartozik ovadekkepen a szabályrendelet 9. §-a értelmében reudes évi fizetésének kétszeresét, vagyis 2400 koronát a megválasztatás, illetve ennek egyházzogduknok javahagyása, vagyis megerősítésétől számított 14 nap alatt a hivatozott §-nak rendelkezése szerint keszpenzben, trespedséleg jegyzett értékpapirokban, avagy arvaszerületeg biztosított kötelezvényben letenni; b) tartozik a 36/1900. közgy. szamu határozattal megallapított del-előtti s delutáni hivatalos órákat betartani s így más hivatalos állást, tisztséget nem viselhet; c) tartozik nemcsak a pénztári, hanem mint zogduknok minden gazdasági teendőt végezni, a temetkezési helyeket kijelölni s azokat szükség esetén helyszíni szemle után is meghatározni, ugy a temetőért ezeknek végrehajtásában ellenőrizni; d) a választás egy évi próbaidőre történik, véglegesítésre csakis egy év után tarthat igeint, amely esetben alkalmaztatása elethossziglan tart. — Miert is mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, felhívtnak, miszerint kérvényeiket szabályszerűen felszerelve, a fent kitűzött határnapig a kegyuri bizottságra címezve nyujtsák be, kijelentetvén, hogy az elkésettlen beadott folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A szini évad meghosszabbítása.

Monori Sándor a színházi bizottságnak azon előterjesztést tette, hogy 1903. január 1-től virágvasárnapig tehát újabb 3 hónapig Zomborban társulataival maradjon, illetve működhesen. Ezen elhatározás indító oka azon kenyyszerítő körülmény, — hogy Nyitrara teljesen rajta kívül álló okok miatt be nem mehet s így ha nem maradhat Zomborban, beallhat azon eshetőség, hogy az egész színház allomás hiányában telvize idejeu volna kenytelen feloszlatni. A társulat a további 3 hónapra a következő ajánlat mellett hajlandó maradni: Havonta 12 és így hetenkint 3 berletes előadást tart minden kedden, csütörtökön és szombaton s így 3 hónap alatt 36 előadást. Az igazgató kötelezi magát. 1. Társulata, ugy a miut az jelenleg van, teljes számban együtt tartani. 2. A 36 előadás alatt minimalisan 24 olyan darabot színiére hozni, melyek a most letolyt idey alatt meg színiere nem kerültek. 3. A 36 előadás teljes műsorát felbírálás végett a színházi bizottságnak, az új idey kezdete előtt, egyszerre betervezteni. A 3 hónapra terjedő, 36 előadásra a bérlet ar Proscenium páholy 234 korona, a többi páholy 216 korona. A fizetések 6—6 előadásonkiut, minden 14 napban teljesítendő 42 illetve 36 koronaukeut. A színházi bizottság méltányolva az igazgató és ezzel egy 60 tagu színházallat kenyyszerhelyzetét, ezen ajánlathoz elvben hozzájárul.

A hódásági tisztviselő otthon

folyó hó 6. án este szabad lyceumi előadást rendezett. Wissinger Richárd m. kir. járási állatorvos „a tej fertőző képességéről“ alapos és körültekintő gondossággal beszerzett, érdekes adatokkal bőven fűszerezett, érdekes előadást tartott és meggyőző érvekkel kimutatta, hogy a gondatlanul kezelt tehéntej minő káros hatást gyakorol az emberi szervezetre és hogy szantalan emberi nyavalya kizárólag a tehének rossz táplálásától és a tej lelkismeretlen kezelésétől ered. Megszívlelekre méltó azon tanácsok például a többek közt, hogy a tejfogyasztó közönség maga szerezzon meggyőződést arról, hogy tejet szallító gazdája tapláló és egészséges abrakkkal etesse tehénét, tisztán tartsa az állatot, istállóját és edényeit. És ugy látszik nem fog az előadónak azon erősen hangoztatott kívánsága sem süket füllekre találni, hogy most, midőn a tejszövetkezetek alakittatnak, maga a hatóság vegye ellenőrzés alá azon istállókát és tehéneket, ahonnan a tej közfogyasztásra kerül. Ezen száraznak látszó themáról az előadó olyan élvezetes értekezéssel számolt be, hogy az „ottthon“ allandó, szép közönsége őt az előadás végezte or viharos tapsal és éljenzéssel jutalmazta.

Csonoplán a községi képviselők választása folyó hó 6. án ejtetett meg. Megválasztottak: az I. (bunyevác) alvlasztó kerületben: D. János Mark Surga, A. Antal Miskó, Bosnyak Szipán Kudró rendes, Gyurkovits Martiu és Pality Gyuro póttagokul; — a II. (magyar) alvlasztó kerületben: Lengyel Andras, Galacz Andras Juda fia, Zaborai János, Galacz Pál Hus rendes — Kis Antal és Galacz József Fülöp fia póttagokul; — a III. (nemet) alvlasztó kerületben: Bahl József, Hoffmann Mihály, Steecz Mátyas, Bohnert Peter póttagokul.

Allamsegély. A kosárfonás előmozdítására és az ezzel foglalkozó munkások támogatására a földmivelettyi miniszter 3000 korona állam segélyt utalványozott. O Becse részere és a munka kiadásával és ellenőrzésével Kovács Ferenc ó becei tanítót bízta meg. Most Kovács egész iskolát alapít a fűzfavesző feldolgozására.

Polgari iskolára előkészít, német, francia, angol nyelvből, zongorából és énekből külön órákat ad okl. polg. isk. tanítónő. Orgona utca 612. szám.

Sertes tolvajok. Kátyról írják: Mrgyan Mta, Babin Szava és Veszity Uros kátyi lakosok 14 darab 600 korona értékű díznót loptak el Dobánovicski Pál és Radokin Joco kátyi lakosoktól és azokat Prodánovics Mta és Kuzmánovics Milán újvidéki orgazdak segélyével eladták. Az újvidéki rendőrség mind az ötöt elfogta és a bíróságnak adta át.

Vármegyei közgyűlés. Vármegyei törvényhatósági bizottsága folyó évi december hó 22-ik napján tartja rendes közgyűlését.

Községi választások. Torzsán f. évi december hó 5-ikén eszközölt községi képviselők választása a legnagyobb rendben folyt le. Dr. Kármán Pál ev. ref. lelkész, a választó bizottság elnöke pontban 9 órakor megnyitotta a választást, társelnökével Hamel Adolf ny. tanítóval egyetemben és felkérte a jelenlevő választópolgárokat, hogy választásnak 4 bizalmi férfit, a mi nyomban meg is történt. Beválasztottak: Hauer Lajos, Schmidt Tibor, Waller Lajos és Korell Mihály, mire a szavazatok leadása következett. A délelőtti folyamán lanyhán indult meg a szavazás, a mennyiben a 635 szavazó közül csupán 62 adta le a votumát. Délután a szavazás megeléknült és d. u. 4 óráig, mikor a szavazás lezárattott, összesen 249-en szavaztak. A szavazatok összeírása pontban este 9 órakor zárattott le, mikor is kitűnt, hogy rendes tagnak 63-at jelöltek, póttagnak pedig 49-et. A végeredmény a következő: A leadott 249 szavazatból kapott: Orth Jakab 139, ifj. Sebick Frigyes 131, Müller Márton 104, Steinmetz Frigyes 92, Huttenberger Frigyes 85, Ermel Janos 85, Kuczinger Keresztély 84 szavazatot (rendes tag); Lenhart Jakab 132, Tiefenthaler Péter 90, Hermann Frigyes 76, Filipi Peter 58 szavazatot (póttagnak).

Filipován e hó 4-én ejtetett meg Szemző Károly elnöke alatt a községi előjáróság választása. Maga a választás menete a legnagyobb rendben történt. A főszolgabíró igazságszeretetének, valamint Gyarmathy Ferenc jegyző pártatlanságának köszönhető, hogy a választás eredménye a község lakosságát teljesen megnyugtatta. Az új községi bíróban a község oly személyt nyert, a kinek működéséhez a legjobb remények fűződnek. A választás eredménye a következő: bíró Lepold Ferenc, II. bíró Krevenka József, esküdtek: Gimbi István, Kupferschmidt Pál, Haszler Antal, Lepold Adám, König Ferenc, községi pénztárnok: Teufel Sebestyén, adópénztárnok: Milla József, közgyám: Mergl Lőrinc.

Különös határozat. Szabadke város tanácsa azt a különös határozatot hozta, hogy a város választás alá eső tisztviselőinek december havi fizetését csak december hó 20-áig utalványozza ki. Ugyanis 20-án lesz a tisztújítás és így akarna a tanács takarékoskodni. Persze ez hiábavaló határozat, mert van bírói döntés is, amely szerint a rendes tisztviselő fizetése mindenkor egész hónapra előre kijár.

Gyilkosság tréfából. Bács-Petrovosszellón egy fiatal legényke életével lakott meggondolatlan tréfalkozásért. Tudta ugyanis Lalits Vaszó, hogy pajtása, Gyukics János egyedül van otthon a tanyájukon. Lalits a közeli tanyán lakott és azt gondolta, hogy megréfalja egy kicsit a pajtását. Elment tehát este 9 óra táján az tres szállásra és ott bezörgött az ablakon. A házörző legény, miután kérdésére nem kapott választ, a puskát kézbe véve, kiment az udvarra. Ekkor látta, hogy fut valaki a szállásról. Lövésre emelte a fegyvert és hirtelenében elűtve, agyonlőtte Lalits Vaszót, aki jajszó nélkül összeesett és ott a helyszínén meg is halt. Azonnal értesítették az esetről a csendőrséget és a bíróságot.

Lövöldözés az országúton. Kiszácsról írják lapunknak: Schranka Janos kiszácsi napszámos sógorával Franciszti Mártonnal kocsin Ujvidékről Kiszácsra igyekezett. A Szretykov-féle szállás tájékán Schrankaék kocsija szembetalálkozott egy elöttük ismeretlen kocsijával, a mely elé egy sárga ló volt fogva. A kocsi után pedig egy fekete csikó futott. A két kocsi nem akart, vagy nem tudott egymásnak kitérni, mire az ismeretlenek egyike Schrankaék tót istenét szidalmazták. Egyik szidalom a másikat követte, Schrankaék is tán visszazsidták az ismeretleneket, mire az utóbbiak közül egyik hirtelen puskát kapott fel és a mit sem sejtő Franciszti-re irányítva azt elűtötte. Velőtrázó

éles sikoly jelezte, hogy a lövés talált. Franciszti vértől borított arccal hátrabukott. A két ismeretlen pedig a lovat kieresztve, vad száguldásban Járek felé hajtottak. — Schranka a súlyosan sérült sógorával Szretykov-féle szállásra tért be, hol a sérültet az első segélyben részesítették. Az ismeretlen lövöldöző, hogy a figyelmet magáról elvonja, Járek felé hajtott, noha szállása mint utóbb kiderült, az ut mellett volt és azt elhaladta. Mihelyt híre jött a lövöldözésnek, rendőrségünk részéről nyomban a helyszínére ment az ügyeletes tb. rendőrhívos. Hosszas kutatás után végre Schranka leírása folytán sikerült a tettest Gergár személyében kinyomozni, amennyiben Schrankának kétségét kizárólag sikerült megismerni egy lovakat, mint a tettest magát. A vizsgálatot vezető Vései Elek rendőrkapitány a tettes előzetes letartóztatását rendelvé el, ma a tettest és Schrankát, továbbá a beidézett tanukat is kihallgattatta. A tettest fogva tartják.

Halálos baleset. O-Becséről írják: Megrendítő hír futotta be esztörtökön az egész várost, hogy Szukop Aladár szállási tanító véletlenségből meglötte magát. Szukop, a ki a városban is tartott lakást, esztörtökön reggel korábban kelt, hogy még ideje korán kinn lehessen az iskolájában. Öltözködni kezdett s míg a cseléd a cipőjét tisztította, addig ő pisztolyát, a melyet mindig magával szokott vinni, igazgatta. E közben történt, hogy eldőrdült a fegyver és a golyó szíve alatt hatolt be. Szukop szenvedélyes és ügyes vadász volt és így szinte érthetetlen, hogy ily szörnyű baleset miként érthette. A zuhanásra besiető édes anyja és a cseléd a padlóra rogyva találta Szukopot, a ki csak annyit birt még mondani: Anyám véletlenül történt! A rögtön oda hívott orvosok azonnal bekötötték a sebet és ápolás alá vették. Megállapították, hogy a golyó a szív alatt egyes irányban hatolt be és a tüdőt megsérítve a hátban állott meg, a bőr alatt. A sérülést oly súlyosnak találták, hogy azonnal papot hívtak, a ki meg is gyóntatta. Azonnal sürgönyöztek nevének, a ki Zombolyán volt, a hol pár nap előtt temették el édes anyját. Nagy kinokat állt ki a beteg és másnap, pénteken esti 6 óra után kiszenvedett. Városszerte általános a részvét a fiatal, derek tanító iránt, a kit vig kedélyéért, őszinte modoráért mindenki szeretett.

A Bulgáriába kivitt áruk számlái. A kereskedelemügyi miniszter közölte a szegedi kereskedelmi és iparkamarával, hogy a bulgár pénzügyminiszter újabb rendelete értelmében minden Bulgáriába kivitt áru számlájának tartalmaznia kell: a kiállító gyáros vagy kereskedő cég aláírását vagy pecsétjét, a csomagok számát, jegyét és nemét, továbbá az áru elegy és tiszta súlyát, az áru egységárát és mennyiségét az eladásnál szokásos mérték szerint. A számla főösszege betűkben kiírandó és javítások csak akkor ismertetnek el, ha azok helyességét a kiállító aláírásával igazolja. A bulgár vámhivataloknál csakis ezen kellékeknek megfelelő számlák fognak hiteleseknek tekinteni. Megváltozott egyúttal a hamisított számlák bemutatására vonatkozó büntető eljárás és a mennyiben ezentel a bulgár pénzügyminiszter minden egyes esetben az illető kereskedelmi és iparkamarával fogja közölni a hamisnak talált számlák adatait, hogy ezek az érdekelt cégeket a megtorló lépések megindítására figyelmeztessék.

A „Vasárnapi Ujság“ december 7-iki száma 26-keppel s a következő tartalommal jelent meg: „Idősb Szógyény-Marich László országbíró emlékiratai“ (arcképekkel). — „Dalok az ifjuságról“. — Költemények Ambrozovits Dezsőtől. — „A sipirica“ Elbenzélés. Irta: Bársony István (Goró Lajos rajzaival). — „Az első Wessex grófné“ (képekkel). Angolból. — „Pécb József“ (arcképpel). — „A női ruhák színei“. — „Matyólakodalom“ (képekkel egy mezőkövesdi matyólakodalomból). — „Krupp Alfréd“ (arcképpel és képpel az esseni gyártelepről). — „A műcsarnok téli kiállításából“ (képekkel Csók István, Gergely Imre, Innocent Ferenc, Skutecky Döme és Telepy Károly festményei után.)

— „Szinbázi képek“ (képekkel Kúry Kláráról és Fedák Sárirol). — „A székesfehérvári amateur-kiállításról“ (képekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 4 korona, a „Politikai Ujdonságokkal“ és „Világkrónikával“ együtt 6 korona. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Szerencsés ismeretlenek. A szerencsét hiába váró halandó ember előtt szinte hihetetlennek tűnik fel, hogy legyenek emberek, akiket a szerencse nyitott szemmel keres és ajtajukat két kézzel zörgeti, még sem sietnek kitárni előtte. Pedig vannak ilyen ritka és különös lények. Egy hivatalos kimutatásban olvassuk ugyanis, hogy a magyar jelzalog-sorsjegyek eddigi buzásain egész sereg számot buztak ki, amelyeknek tulajdonosai nem jelentkeztek. A számok a következők: 180. sor. 5. szám 100.000 korona, 388. sor. 17. szám 70.000 korona, 2000 koronával 715. sor. 40. szám, 1025. sor. 11. szám, 1508. sor. 15. szám, 1903. sor. 4. szám. és 3828. sor. 11. szám. A nagy vagyont érő sorsjegyek tulajdonosai egy és más okból, a minden napi élet igáját tovább cipelve, valószínűleg nem tudnak a pénzről, ami az övék, csak fel kell venni. A bank pedig nem tudja hol keresni őket. És így meglehet, örökre a homályban rejtve maradnak ezek a szerencsés ismeretlenek, akik előtt ismeretlen a szerencséjük.

Közgazdaság.

Mit kell tenni a gazdának, ha valamelyik állatán észreveszi a ragadós száj- és körömfájást?

A száj- és körömfájást, vagy ennek gyanuját a törvény értelmében azonnal jelenteni kell a községi bírónak vagy a jegyzőnek, a ki azt mindjárt megírja a főszolgabírónak és a m. kir. állatorvosnak, ez pedig azonnal kimegy, megvizsgálja a gazda állatát és ingyen jó tanácsot is ellátja, hogyan gyógyítsa ki azt.

Az a gazda, a ki az állatán fellépő ragadós száj- és körömfájást vagy annak gyanuját be nem jelenti, a törvény értelmében szigorú büntetést kap.

Addig is, míg az állatorvos kimegy, el kell szépen különíteni a többi állattól úgy, hogy az más gazdának semmiféle állatával ne érintkezhesék, nehogy a betegséget más udvarban vagy tanyán levő állat is megkapja.

Ilyen betegségben szenvedő állatnak a tejét, különösen nyersen, nem szabad használni; mert az ilyen tejtől az ember is megbetegedhetik és nagy kinokat szenved.

Mit kell tenni a gazdának akkor, ha a ragadós száj- és körömfájás már megszűnt az állatán?

Ha már beteg állata egy sincs a gazdának, jelentse be ezt is a községi bírónak, vagy a jegyzőnek. Azután első sorban is alaposan tisztítsa meg azt az istállót és azt a helyet mind, a hol a beteg állatok tartózkodtak, vagy, ha csak egy percre is, megfordultak; mert ott maradt a betegség csirája s ezt onnan ki kell pusztítani. A falat sűpörje le tisztára és frissen ojtott mésszel jól megszelve be. Az istálló talaját assa fel úgy 3 ujjnyira, a korbadt deszkákat dobja tűzre, a tetőzetet sűpörje le tisztára, azután a jászlakat, istállóoszlopokat jó erős forró luggal surolja le, a hidlás alatt levő piszkot, trágyát és trágyalevet hordja ki avval egyttt, a mit eddig lesűpört, felásott. Ezeket jó mély gödörbe assa el, hintsen rá egy reteg ojtatlan meszet és földelje el. A kitakarított istállóba hordjon friss földet, új körömfát és másik padmaljdeszkát.

A kihordott trágyát frissen ojtott mésszel jól locsolja be, s ha a hatóság erre engedélyt ad, ne ökrös szekerekkel, hanem lovas fogatokkal hordja ki a szántóföldre és ott lehetőleg azonnal lovasfogattal szántsa alá.

HIRDETÉSEK.

7740. sz.
kig. 1902.**Pályázati hirdetmény.**

Lemondás folytán üresedésbe jött Karavukova községben a segédjegyzői állás, s ezen segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek; egyben a netán üresedésbe jövő községi irnoki állásra is pályázatot nyitok.

A segédjegyzői állás évi 800 kor., az irnoki állás évi 720 kor. fizetéssel van összekötve.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi december hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Német nyelvbeni jártasság megkívántatik. Hódsághon, 1902. november hó 26 án.

3-3 Szemző Károly,
főszolgabíró.

2263. szám.
kig. 1902.**Pályázati hirdetmény.**

O-Kér községben üresedésbe jött évi 1000 korona fizetéssel egybekötött rendőrvetési, 800 korona fizetéssel javadalmazott 2 lovasrendőri és évi 600 korona fizetéssel egybekötött 3 gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint kérvényeiket: a) magyar honpolgárságot, b) védkötelezettségnek elégtételét igazoló okmány, c) erkölcsi bizonyítvány, d) orvosi, e) nyelvismeretét igazoló bizonyítvánnyal felszerelve, **folyó évi december hó 25-ig** alulírt községi elüljáróságra címezve, a községi jegyzőnél nyujtsák be.

Felszerelést a község adja, ruházatot azonban a rendőr sajátjából tartozik beszerezni.

O-Kér, 1902. december 6 án.

Az elüljáróság.

485 szám.
1902.**Árverési hirdetmény.**

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódsághi kir. járásbíróság 1902. V. 218/5. számú végzése által dr. Jusits Elemér hódsághi ügyvéd által képviselt Bellányi János, Bellányi András és Mihálik Mihály pívnicai lakosok javára Valent János lalityi lakos ellen 441 korona 32 illér tőke, ennek 1901. évi június hó 1-ső napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 306 kor. 27 fil. perköltség követelés erejéig elrendelt folyt. kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 2000 koronára becsült egy 6 lóerejű cséplőgép, alperest megillető felerésze nyilvános árverés útján eladatik.

Mely árverésnek az 1902. V. 218/5. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pivnicán Bellányi János-téle házban leendő eszközzésére 1902. évi december hó 15. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódsághon, 1902. november hó 27-én.

Váczy János,
kir. bír. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Cservenka községben üresedésben lévő II-od irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom pályázni kívánókat, hogy ezen évi 600 korona fizetéssel járó állás elnyerése iránti pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi december hó 27-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

B.-Kula, 1902. november hó 28-án.

3-2 Dr. Széchényi Tamás,
főszolgabíró.

13960. sz.
kig. 1902.**Pályázati hirdetmény.**

Titeli járáshoz tartozó Gardinovec községben üresedésbe jött jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó hó 27-ig** bezárólag annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás évi javadalmazása 1200 korona készpénz fizetés és természetbeni lakás.

Titel, 1902. december hó 6-án.

2-1 Szemző János,
főszolgabíró.

9407. sz.
1902.**PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.**

Bács-Bodrog vármegye topolyai járáshoz tartozó Szeghegy községben üresedésbe jött községi s. jegyzői állásnak betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 800 korona.

Felhívom a pályázni szándékozók pályázati kérvényeiket, képesítéseiket, úgy a német nyelvnek szó és írásban bírását igazoló bizonylattal felszerelve hozzám **f. é. december hó 26-aig** annyival is inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

B.-Topolya, 1902. november 21.

3-3 Császár Péter,
főszolgabíró.

Egy nyitott uri kocsi,

budapesti gyártmány,
jó karban, olcsó áron eladó.

3-1 Kugler Ede
Ujvidéken.

Meglepő szép és olcsó!

Karácsonyi és újévi ajándékok

Mindennemű javítások lelki-

ismeretesen teljesítenek!

Régi órák, arany- és ezüst-
neműk becsereitelnek!

úgy a legmagasabb, mint a szerényebb igényeknek megfelelőket dús választékban rendkívülien **leszállított árak** mellett ajánl a nagyérdemű vevőközönség szives figyelmébe

KESZLER DEZSÓ,

órák és ékszerész,
ZOMBORBAN,
Fő-utca, a Takarékpénztárral szemben.

Szolid kiszolgálás.

*1

Csakis 14 karátos arany.

Ugyanitt egy tanonc felvétetik.

A monostorszegh-apatini ármentesítő és belvizeszabályozó társulattól.

411. sz.

Pályázat.

A monostorszegh-apatini ármentesítő és belvizeszabályozó társulat a keretébe tartozó monostorszegh-kupuszinai érdekelttség

gépészeti állásra

ezennel pályázatot hirdet.

Ezen állás 800 korona fizetség és természetbeni lakással van egybekötve.

Felhívom mindazokat a pályázókat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, pályázatukat legkésőbb **f. évi december hó 20-ig** a társulati hivatalba Apatin (Duna-utca 67) annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Apatin, 1902. november hó 26.

Falcione Lajos,
elnök.

3-3

Pályázati hirdetmény.

Bács-Novoszellő községében irnok kerestetik. Javadalmazás: **szabad lakás** (fűtéssel, tisztogatással, világítással) **teljes ellátás** (reggeli, ebéd, est-ebéd), **mosás, vasalás és havonként 28 korona készpénz fizetés.** Akik ezen állást elnyerni óhajtják, azok kellően felszerelt kérvényüket a főszelgabírói hivatalra címezve, nekem **f. évi december hó 13-ig** okvetlen (nyujtsák) küldjék meg, mert ezen állás rendszeresített községi irnoki állás.

Fejes Ágost,
közs. jegyző.

2-2

10846. sz.
tkvi 1902.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Proties Miklós végrehajtást szenvedő elleni 154 kor. 05 fil. állami adó és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 800. számú betétben foglalt Proties Miklós és neje Mikovits Natália nevén álló A. I. 1-2. sor, 1513/1., 1513/2. hr. 204. ö. i. számú egész ház és 234 ö. i. beltelek és kertre, tekintettel az 1881. LX. t. c. 156. §-ának e) pontjára, 3838 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi január hó 20-ik napján délután 3 órakor** a telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Zombor, 1902. évi október hó 25 én.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tszéki bíró.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni, hogy a korzón volt

órás és ékszer-üzletemet

a főutcába, volt Stein Jakab-féle üzlet helyiségbe helyeztem át.

Kérem a n. é. közönség további becses pártfogását.

Teljes tisztelettel

STEBLER ANTAL

műorás, ékszerész és vésnök
főutca, a nagy dohánytözsde közelében.

1245. szám.

1902.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 1902. évi V. 1429. számú végzése következtében dr. Bruck Armin zombori ügyvéd által képviselt Grosz S. zombori cég javára Konyovits Péter zombori lakos ellen 605 kor. 76 fil. és járulékaik erejéig 1902. évi október hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1310 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ló, 1 koca, 1 hintó és 60 métermázsza esőves kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróóság 1902. évi V. 1429/2. számú végzése folytán 605 kor. 76 fil. tőkekövetelés, ennek 1899 évi jnnius hó 11-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 121 korona 90 fillérben bírőilag már megállapított költségek erejéig Zomborban alperes lakásán leendő eszközzésére 1902. évi december hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1902. november hó 23-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

818. szám.

1902.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1902. évi 11244/P. számú végzése következtében Bing Ede javára Sztankovits Lázár és Sztankovits Borivoj ó-sztapári lakosok ellen 1053 kor. 36 fil. és járulékaik iránti ügyéből kifóllólag végrehajtás utján lefoglalt és 3040 koronára becsült 4 ló, 4 tehén és szövő pamutból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az apatini kir. járásbíróóság 1902. V. 414. sz. végzése folytán 1053 kor. 36 fil. tőkekövetelés, ennek 1901. évi december hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 134 kor. 75 fillérben bírőilag már megállapított költségek erejéig O Sztapáron alperesek lakásán leendő eszközzésére 1902. évi december hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Apatin, 1902. november hó 18-án.

Oláh,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

Egy 600 korona fizetéssel javadalmazott helyettes irnok-végrehajtói állásra egy megfelelő képesítéssel bíró, bármely szláv és a német nyelvet beszélő egyén azonnal alkalmazást nyerhet.

Némi mellékjövedelemre és esetleges megválasztatására számíthat.

Kucurán, 1902. december 1-én.

Szakácsy Sándor,
jegyző.

3-2

4195. szám.

1902.

Faeladási hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőhivatal kertletéhez tartozó alábbiakban felsorolt erdőterületeken álló fatömeg készletek tövön **tuskóirtási kötelezettség** mellett az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában **1902. évi december hó 18-án délelőtt 9 órakor** megtartandó szóbeli és zárt írásbeli ajánlatok (melyek minden egyes vágásrésztelre külön külön borítékban az árverési nap délelőtti 10 óráig annál is inkább beadandók, mert később beérkező, valamint feltételes, utó- és távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek) tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen eladatni fognak s p.:

1. Palánkai Ternovác A. ü. o. I. v. s. 11. tag, 69. és 70. osztagbeli 26-6 holdas „A” részlet vágás fatömege kikiáltási ára 11501 korona.

2. Palánkai Ternovác A. ü. o. I. v. s. 11. tag, 69. osztagbeli 18-1 holdas „B” vágásrészlet fatömege kikiáltási ára 9012 korona.

3. Palánkai Ternovác A. ü. o. I. v. s. 11. tag, 68. osztagbeli 17-1 holdas „C” vágásrészlet fatömege kikiáltási ára 7818 korona.

4. Palánkai Ternovác A. ü. o. I. v. s. 11. tag, 68. osztagbeli 17-1 holdas „D” részlet vágás fatömege kikiáltási ára 8450 korona.

Kibasználási időtartam 1903. évi december hó 31-ig.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatal és a palánkai m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol a vágások becsült fakészletére nézve is felvilágosítás adatik.

Fentartom magamnak azt a jogot, hogy az árverés alkalmával tett ajánlatok közt a megajánlott összeg nagyságára való tekintet nélkül szabadon választhassam elfogadásra azt, amelyet legmegfelelőbbnek talállok, vagy hogy az összes ajánlatokat visszautasíthassam. Budapest, 1902. december hó 3. án.

M. kir. földmivélsügyi miniszter.

Vértesi Károly illusztrált útirajzai.

Keleti ég alatt.

EGYIPTOMBAN.

25 iv, 62 kép.

Keleti ég alatt.

PALESZTINÁBAN.

33 iv, 40 kép.

KONSTANTINÁPOLY.

21 iv, 65 kép.

Ára egyenként, egész vászonkötésben, stilizált címlappal **6 korona.** Mind a három munka szerzőnél — Zomborban — egyszerre megrendelve, **15 korona.**

*-4

A monostorszegh-apatini ármentesítő és belvizesabályozó társulattól.

410. sz.
1902.

Pályázat.

A monostorszegh-apatini ármentesítő és belvizesabályozó társulat a keretében előforduló műszaki és adminisztratív teendők elvégzésére rendszeresített

igazgató-mérnöki

állás betöltésére ezennel pályázatot hirdet.

Az állással 3600 kor. évi fizetés és utiátalány, természetbeni lakás és társulati ügyekben természetbeni fuvar élvezete van egybekötve.

Mindazok, kik ezen állás elnyerésére pályázni óhajtanak, felhivatnak, hogy a vízjogi törvény 97. §-ának megfelelő pályázataikat eddigi működéseiket igazolva **f. évi december hó 20-áig** a társulati hivatalba Apatin, (Duna-utca 67) nyujtsák be. Véglegesítés egy évi sikeres működés után.

Apatin, 1902. november 26-án.

Falcione Lajos,
elnök.

3-3

7584. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Rác-Militics községében lemondás folytán üresedésbe jött községi irnoki állásra pályázatot hirdetek; ezen állás javadalmazása havi előleges részletekben évi 730 korona.

Felhivom pályázókat, hogy kellően felszerelt és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi december hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Német nyelvbeni jártasság megkívántatik.

Hódsághon, 1902. december 1-én.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

3364. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Alulirt Uj-Verbász község elüljárósága lemondás folytán megüresedett évi 600 korona havi utólagos részletekben fizetendő készpénz fizetés s teljes egyenruházat kiszolgáltatásával járó gyalogrendőri állásra pályázatot hirdet.

Mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **1903. évi január hó 10-éig** ide beküldjék, később érkezők figyelembe nem vétetnek. A magyar nyelvnek beszéd és írásban való tudásán kívül a német nyelv is megkívántatik.

Uj-Verbász, 1902. november 30-án.

2-1

Az elüljáróság.

Paris világkiállítás 1900. „Grand Prix.“

Világhírű orosz karaván thea.

К И С POPOFF TESTVÉREK
cs. és kir. udvari szállítók

MOSZKVA.

Iroda:
BÉCS, VII/2. Breitengasse 9.

Kimérve minden hasonló finomabb üzletekben eredeti esomagokban kapható. 10-4

Védjegy törvényileg védve.

NAGY KARÁCSONYI OCCASIO.

! Hallatlan olcsó ajánlat!

péntek, m. hó 28-tól kezdve

az összes raktáron levő uri és női

CIKKEKBEN.

VERSENY NÉLKÜL!

Szőnyegek és függönyök gyári raktára.

Angol női kelmék, legjobb minőség, 125 cm. széles

méterje 45 kr.

Homespon és Zobelin, női kelme, 130 cm. széles

méterje 75 kr.

Divat barchet, flanelek, teljesen szintartó, legjobb minőség

ezelőtt 1 frt 80 kr.

Gyapjuszövet maradákok

méterje 17 kr.

Mosókelme maradákok és

eddig nem létezett olcsó árakon!

Barchet maradákok

Uri divat: Ing, gallér, nyakkendő, keztyűk a legfinomabb izlés és a legolcsóbb árak.

Királyvászon egyedüli gyári raktára.

TUNA GUSZTÁV és TÁRSA

*-4

Paris áruháza ZOMBOR, kerzón.